De gouverneur trad op Mol toe en deed hem met een hevigen stomp op den grond tuimelen. (Blz. 461).

Zoo kwamen ze in de soldatenstad en vóór het paleis van den mandarijn.

Zij traden er binnen.

— Verwittig den gouverneur, zei Nakoff tot den bediende, dat wij hem eene belangrijke mededeeling te doen hebben, betreffende den diefstal van het koffertje uit den tempel.

— De meester slaapt.

— Maak hem dan wakker!

De gele officier, want het was een officier der bezetting, die dezen dag de wacht had in het paleis en dan ook van dienst was in de vertrekken van den gouverneur, de gele officier dan keek den blanke verbaasd aan.

Uit welken hoek van de wereld kwam dien vent uit Kobdo opdagen?

Den gouverneur wakker maken?

Wie zou dat in heel het groote China durven bestaan, tenzij het ware om den mandarijn de gele zijden koord te brengen.

Als men een hoogen ambtenaar dat geschenk overhandigt, dan beteekent het dat hij in ongenade is gevallen en beleefd aanzocht wordt zich op te knoopen.

— Dat gaat niet, zei de officier.

— Wat moeten we dan doen?

— Wachten.

— Ieder oogenblik is voor ons goud waard.

— Zoo?... Ieder oogenblik dat de gouverneur rustig slaapt is voor hem diamant waard.

Nakoff dacht een oogenblik na.

— Ik begrijp u, zei hij eindelijk... Hetgeen we den gouverneur hebben mede te deelen, is voor ons van het allergrootste belang.

Hij stopte den officier een goudstuk in de hand.

— Zorg er voor, dat wij eerst en vooral bij den gouverneur worden toegelaten, zoodra hij zal ontwaakt zijn.

— Ik zal het beproeven.

Een half uur later kwam de officier terug en verzocht de twee mannen hem te volgen.

De mandarijn lag uitgestrekt op een breeden ligstoel en gaapte als een oven, wanneer Nakoff in het vertrek trad.

Nimmer had een Chineesch gouverneur bij 't geeuwen wijder den mond geopend.

Zoodra hij den gelen man bemerkte, die hem het koffertje en de dieven had overgeleverd, kreet hij:

— Hieruit!... Gij hebt het geld niet verdiend! Hieruit, hond!

De Chinees knielde, zoende den zoom van het kleed des mandarijns en zei:

— Ik smeek uwe hoogheid om genade...

— Als ge die hebben wilt, maak dan dat ge onder mijne oogen uit komt.

De gele verrader stond recht.

Hij ging schoorvoetend achteruit, tot aan de deur.

— Spreek, zei Nakoff.

Een electrische schok voer door het lichaam van den man.

Hij keerde op zijne stappen terug, knielde weder vóór den gouverneur en zei:

— Genade, groote zon in wier licht geheel de provincie Kobdo baadt...

Ik heb gelogen, als ik zoo vermetel ben geweest de lucht rond uwe grootheid te verpesten door mijne tegenwoordigheid.

Het koffertje was niet in het bezit van de blanke mannen, die bij mij de gastvrijheid hadden gevonden.

Ik heb het kistje uit den tempel weten te rooven, geholpen door vreemde soldaten, die ik heb uitgekocht.

Genade! Genade!...

De mandarijn glimlachte.

— Zoo, zoo, sprak hij... En, als ge gezien hebt dat er niets in opgesloten zat dat eene handelswaarde had, hebt ge toch de uitgeloofde som willen verdienen!... Zoo, zoo!

Hij sloeg op de schel.

De reusachtige dienaar trad weer binnen.

— Neem dien kerel gevangen en sluit hem op in de onderaardsche krocht...

De reus greep den Chinees aan, die zich echter verweerde en aan de machtige klauwen wilde ontsnappen.

De dienaar tilde hem echter van den grond op en droeg hem uit het vertrek.

De mandarijn had nog steeds een glimlach op de lippen.

— Slim is de kerel, zei hij, maar niet slim genoeg.

Wat mag hem toch aangezet hebben om zich zelf te komen aanklagen.

Hij geeuwde en deed alsof hij weer de oogen wilde sluiten.

Had hij Nakoff niet bemerkt ?

Zeker wel, maar wijl de blanke niet voor hem knielde deed de gouverneur alsof hij niet zag dat er zich nog iemand in het vertrek bevond.

De officier naderde den Rus en fluisterde hem in het oor:

— Hebt ge den gouverneur nog iets mede te deelen?

— Ja.

— Nader dan en kniel voor hem... Als hij weer in 't slaap valt, moet ge u verwijderen, en Confusius weet wanneer hij dan weer ontwaakt.

— 't Is noodig, dacht Nakoff, en hoe minder tijd ik hier verlies, hoe beter...

En de nihilist viel op de knieën voor den Chineeschen onderkoning.

Deze keek den Rus aan met onverschillige blikken en zei geen woord.

Nakoff sprak:

— Licht van al de lichten, die dag en nacht Kobdo en omstreken verlichten, mag ik u iets vragen?

— Spreek.

— Zult ge nu de twee blanke gevangenen doen in vrijheid stellen?

— Neen.

— Hoe, neen?

— Moet ik u uitleg geven?

— Ge zoudt me er ten minste toch plezier mede doen, beste...

Maar zich plots herinnerend dat hij daar geknield zat, en de vrijstelling van de twee vluchtelingen moest afsmeeken, hernam hij:

— Groote zon van verstand die over Kobdo regeert, nu de Chinees bekend heeft dat hij zelf de dief is, bestaat er noch geen reden meer om de blanken gevangen te houden.

De mandarijn lachte weer en hij sprak:

— Toch wel.

— Mag ik ze dan kennen?

— Zij hebben eene heiligschennende hand op den opper-lama gelegd en ook op mij...

Daarvoor moeten ze gestraft worden... Ga heen...

Zoodra hij die woorden vernomen had, was het besluit van Nakoff genomen.

Alles of niets, dacht hij.

— Grootheid van al de grootheden die China ooit aan grootheden heeft gekend, laat me toe u nogmaals te smeeken te hooren wat ik het wagen durf tot in de ooren van uwe grootheid te laten doordringen.

Zeer langzaam sprak hij die woorden en onder het spreken had hij het hoofd vooruitgebracht en doorboorde als het ware met zijne stalen blikken de door den slaap verflauwde oogen van den mandarijn.

Deze maakte eene korte beweging met den arm, als om iets terzijde te schuiven, sloot dan de oogen en liet het hoofd op de kussens vallen van den ligstoel.

Nakoff rees op.

De officier, die steeds aan de deur de wacht had gehouden trad op den Rus toe en sprak weer fluisterend:

— Kom... De heer slaapt...

— Achteruit, sprak Nakoff luide... Achteruit, ik ben een gezondene van den Dalaï lama... Een oogenblik en ge zult zien dat ik den gouverneur bevelen heb te geven...

De officier deinsde...

De Rus zweette water en bloed.

Sliep de mandarijn onder den invloed van de magnetische stralen die Nakoff had uitgeworpen, dan bevond hij zich heel en al in de macht van den Nihilist.

En allen waren gered.

Maar was de gouverneur ingeslapen, overwonnen door den slaap, dan zou Nakoff op hem niet den minsten invloed meer kunnen uitoefenen en zou hij eenige oogenblikken later den Chinees in de onderaardsche krocht gaan vervoegen.

Het was een verschrikkelijk oogenblik.

Nakoff strekte de armen over den mandarijn uit en zei eenige woorden in het Russisch.

Deze onsamenhangende woorden klonken vreemd en als eene bezwering in de ooren van den officier.

Dan zei de Rus op bevelenden toon:

— Sta op.

De gouverneur opende de oogen en rees van zijnen zetel op.

— Op de knieën.

Een oogenblik slechts scheen den mandarijn te aarzelen, maar dan zonk hij geknield vóór de voeten van den blanke.

— Zoen mij de hand.

De Chinees gehoorzaamde.

— 't Is wel... Sta op... Zend dezen officier weg...

De gouverneur maakte eene beweging met de hand en sprak tot den krijgsman :

— Ga heen...

Deze boog diep voor den Rus en verliet haastig het vertrek...

— Ik kan in alles op u rekenen, niet waar ? Gij zult mij in alles gehoorzamen ?

De mandarijn scheen zwakker te wezen dan Nakoff's gastheer het geweest was, want zonder tegen te stribbelen, zonder nog te aarzelen, antwoordde hij :

— Ja !...

— Luister dan goed naar hetgeen ik u thans zal zeggen.

— Ik luister.

— Ik ben de afgevaardigde van den Dalaï lama en hier met het opperste gezag bekleed.

— Goed.

— Al wat ik u beveel, moet ge onmiddellijk uitvoeren.

— Begrepen.

— Geef nu het noodige bevel opdat de blanke gevangenen onmiddellijk in vrijheid worden gesteld... Eene wacht moet hen naar het huis van den Chinees leiden, die hen valschelijk is komen beschuldigen.

De mandarijn sloeg op de klok en gaf den reus de aangewezen opdracht.

— Vergezel mij nu naar de woning van den Chinees, insgelijks met eene wacht soldaten...

— Mijne lijfwacht ?

— Ja.

De gouverneur verliet het vertrek en zich tot den officier richtend, sprak hij :

— Vergezel ons met uwe manschappen.

Op het oogenblik dat de soldaten met Mol en den Rosse het paleis wilden verlaten en de gouverneur met zijne lijfwacht uit zijne vertrekken zou treden, kwam den opper-lama toegesneld.

De officier der wacht had aan andere ambtenaren van het paleis verteld dat een gezondene van den Dalaï lama zich bij den gouverneur bevond en zoo was dit nieuwsje op korten tijd tot bij den opper-lama doorgedrongen.

Deze kwam toegeloopen om den afgevaardigde van den hoofdpriester hulde te bieden

en te vernemen wat hij te Kobdo kwam verrichten.

Als hij bemerkte dat de soldaten met de blanke gevangenen het paleis verlieten, vroeg hij den officier die de manschappen aanvoerde :

— Waarheen gaat ge ?... Naar de strafplaats ?...

En hij vernam welk bevel den aanvoerder had gekregen.

Het scheen hem zonderling toe, maar hij liet de soldaten toch vertrekken.

In den breeden zuilengang ontmoette hij den gouverneur, met Nakoff en de lijfwacht.

— Waar is de gezondene van mijn oppermeester ? vroeg hij.

Nakoff, alhoewel hij het hachelijke van den toestand inzag kon kalm blijven, zich zelf volkomen meester.

— Die ben ik, zoo sprak hij.

— Gij !...

De Dalaï lama stuurde een blanke, die niet eens een priester scheen te zijn.

Dat was niet mogelijk.

De lama sprak eenige onverstaanbare woorden en maakte eenige bewegingen met de handen en de vingers.

Nakoff begreep er niets van.

Was alles verloren ?

Neen, de Rus zou zich door zijne geesteskracht en zijne kalmte weten te redden.

Hij keek den lama minachtend aan en kreet luide :

— Die kerel is dronken.

Ware er plots een draak met zestig koppen uit den muur te voorschijn gekomen, de officier en de soldaten hadden niet heviger ontroerd geweest dan bij het hooren van Nakoff's woorden.

Deze herhaalde :

— Die priester heeft te veel gedronken.

— Doe dien man aanhouden ! kreet de opper-lama... Hij is een bedrieger.

De Rus wendde zich tot den gouverneur, die dat alles met onverschilligheid scheen te vernemen, den blik op Nakoff gevestigd.

Deze richtte zich tot den mandarijn en zei hem met nadruk :

— Die kerel is wel dronken.

— Dooddronken, bevestigde de gouverneur.

De verbazing der aanwezigen steeg nu ten top.

Maar, er waren reeds soldaten, die de overtuiging hadden dat de lama op zijne beenen waggelde en de officier was er zeker van dat hij nooit een priester had ontmoet die meer bekers geestrijk nat had geledigd.

Zoo gaat het in de wereld.

Als een hooggeplaatste eene bewering vooruitzet, die niet het minst steek kan houden, beweert dat een hagelblank voorwerp er gitzwart uitziet, dan zijn er dadelijk een aantal onderdanen, die meenen te zien, dat het bedoelde voorwerp inderdaad allerzwartst is.

't Is niet alleen te Kobdo, in Mongolië, dat men die lieden aantreft.

— Een dronken lama !... Het is eene schande voor ons allen !...

En tot den gouverneur :

— Dat men hem naar zijne woning leide en hem daar tot morgen opsluite...

Als hij zijn roes heeft uitgeslapen, zal ik hem spreken en eene straf opleggen...

De mandarijn sprak :

— Leidt den opper-lama naar zijn woning en sluit hem op tot den gezondene van den Dalaï-lama bij hem zal komen.

— En bewaak hem met zorg, opdat hij niet buiten trede en geene ergernis meer geve, sprak de Rus.

— En bewaak hem, herhaalde de gouverneur.

De soldaten bleven roerloos.

Een opper-lama wegleiden en opsluiten !

Ze weifelden.

— Gehoorzamen uwe soldaten u niet meer ? vroeg Nakoff. Doe den opper-lama wegleiden, ik gebied het u in naam van den Dalaï lama !

— Leidt hem weg en sluit hem op ! snauwde de mandarijn zijne krijgslieden toe... Gehoorzaamt of ik ontbied den beul.

— Die man is een bedrieger, kon de opperlama nog zeggen... Ge zult het u berouwen... Slaat geen heiligschendende handen aan mij.. Laat af...

De bedreiging van den gouverneur had haar uitwerksel gemaakt.

De soldaten omringden den priester en de officier gebood hem met de krijgslieden zonder tegenstribbelen mede te gaan.

— Zoo lijkt het eene eerewacht, sprak hij, en als ge u niet goedschiks door ons laat leiden, zal ik geweld moeten gebruiken.

De lama bemerkte dat alle tegenweer, alle beroep nutteloos was.

Hij riep den gouverneur toe :

— Dat zult gij u berouwen !... Ge laat u op sleeptouw nemen door een bedrieger !...

— Leidt hem weg! was al wat de mandarijn daarop wist te zeggen.

En de opper-lama ging met de soldaten mede.

Hij werd naar zijn huis gebracht, zonder dat op straat iemand giste dat het een gevangene was, wat een opstand zou hebben verwekt.

Nu dacht eenieder, zooals de officier der lijfwacht het voorzien had, dat de priester door de soldaten als eerebetoon naar zijn verblijf werd vergezeld.

In zijn huis werd de lama in een vertrek achter slot en grendel geplaatste en een paar krijgslieden werden op schildwacht voor de deur gesteld.

— Niemand mag hier in of uit, zoolang de gezondene van den Dalaï lama hier niet geweest is, sprak de officier tot zijne manschappen...

Voer wel dit bevel uit, want uw leven hangt er van af.

Het deed den officier inwendig — want hij dorst het niet laten blijken, daar de opperlama eenige uren later weer zijn almacht te Kobdo zou bekomen — veel genoegen dat hij den priester had mogen gevangen nemen en op het droge zetten.

De opper-lama, bewust van zijne macht, behandelde eenieder als zijn knecht; gewaardigde zich nooit het woord tot den officier der lijfwacht te richten, dan op bevelenden toon.

Zulks had den aanvoerder dikwerf reeds gekrenkt, en nu hij de gelegenheid had den hoovaardigen dwaas te kunnen toonen dat er nog een meester boven hem was en hij als een doodgewoon Kobdoier kon worden gevangen genomen, verheugde hem dat ten uiterste.

Zoo gaat het in de wereld.

Iemand die misbruik maakt van zijne macht om degenen die onder hem staan te vernederen of hun het leven te verzuren, zal door die menschen onbarmhartig behandeld worden, als hij zijne macht eens verliest.

De opper-lama ondervond dit nu maar al te wel, wat echter niet beletten zou dat hij, eens weer de meester, hoegenaamd niets van zijne vroegere gedragslijn zou veranderen.

Hoovaardigheid is eene bijna ongeneesbare kwaal en voor gebrek aan hart, gevoel en naasteliefde bestaat er nog geen geneesmiddel!...

Zoodra de officier der lijfwacht met de overige manschappen in het paleis was teruggekeerd, sprak Nakoff tot den gouverneur :

— Op weg nu!... Naar de woning van den verrader.

— Vooruit, beval de mandarijn...

Allen zetten zich op weg en kwamen in het huis van den Chineeschen gastheer, waar Mol en de Rosse zich reeds bevonden.

Ze werden echter nog door de soldaten bewaakt en mochten hunne gezellen niet naderen, die zich geene gedachte konden vormen van hetgeen er gebeuren ging.

Waar was Nakoff met den Chinees?

Eindelijk zagen zij hem, door soldaten vergezeld, die den grootsten eerbied voor hem schenen te koesteren evenals de rijkgekleede Chinees die bij hem was en een hooggeplaatste ambtenaar scheen.

De Rus richtte het woord tot dezen laatste en sprak bevelend :

— Doe de twee blanke gevangenen in vrijheid stellen, daar zij onschuldig zijn.

De mandarijn gaf dit bevel.

Ge ziet van hier hoe onze twee helden door hunne makkers onthaald werden.

Dan zei hij tot den officier der lijfwacht :

— Verwijder u met al uwe soldaten en wacht den gouverneur hier buiten.

Onmiddellijk werd aan dit verzoek van den gezondene des Dalaï lama's voldaan.

Als de Chinees en de blanken in het vertrek alleen bleven, sprak Nakoff tot zijne gezellen :

— Ik stel u den heer gouverneur van Kobdo voor, een machtig mandarijn, die een mijner beste vrienden is geworden.

Hij zegt en doet al wat ik hem opleg, niet waar, beste heer?

— Ja, antwoordde de andere.

Dat de vluchtelingen allen ten zeerste verbaasd opkeken hoeft niet gezegd.

— En nu gaan we eens spoedig ons werk ten volle afdoen, zei de Rus.

Mijn waarde gouverneur, luister nu goed naar hetgeen ik van u verlang.

Ge gaat onmiddellijk deze woning verlaten en u naar uw paleis begeven.

— Goed.

— Neen, ik heb nog niet gedaan... Daar gaat ge u ter ruste leggen, na bevolen te hebben dat niemand, onder welk voorwendsel ook, uwen slaap mag komen storen.

— Ik zal het doen.

— En slechts binnen twee dagen en twee nachten moogt ge ontwaken.

Hij greep de polsen van den mandarijn, hield ze als in ijzeren banden geklemd en de blikken doordringend in de oogen van den Chinees gevestigd, sprak hij met groote kracht in de stem :

— Dat gebied ik u!

Weer voer er als een electrische schok door het lichaam van den gouverneur en hij zegde:

— Zoo zal het geschieden.

— Ga dan.

De mandarijn verliet het vertrek, keerde met zijne wacht naar het paleis terug en legde zich ter ruste na, zooals Nakoff het hem bevolen had, gezegd te hebben dat al wie hem zou komen storen vóór hij ontwaken zou, het met den dood zou bekoopen.

Als de man de woning had verlaten, sprak Nakoff tot zijne gezellen.

— Nu hebben wij geen oogenblik meer te verliezen... Doe dadelijk de paarden voorbrengen... En dan in vollen galop vooruit...

— Hoe hebt ge dat toch gedaan gekregen? vroeg Oscar Daks, die vol bewondering den Rus stond aan te gapen, met de overtuiging dat die man nog sterker was dan Sherlock Holmes, en hij, Daks, slechts een klein kind was tegenover die twee.

— Met mijne oogen.

— Hoe zegt ge?

— Ik zal u dat later wel eens uitleggen, als we meer tijd hebben.

Ik hoor de paarden...

Laat ons nu spoed maken dat we wegkomen.

Ze zaten allen weldra in den zadel en eens buiten de stad kregen de paarden van de sporen en vlogen snel over de baan.

— 't Is spijtig, zei Daks, dat ik onzen Chineeschen gastheer niet heb teruggevonden.

Ik had gezworen dat ik hem zijnen staart uit zijnen ajuin zou trekken.

— De man zit op 't droge, antwoordde Nakoff en hij zal de gebroken potten duur betalen.

Zijn hoofd is hij zeker kwijt, zoodra de gouverneur uit zijn magnetischen slaap ontwaakt.

— En dan is hij zijn staart ook kwijt, sprak Daks. Dat geeft me voldoening!...

HOOFDSTUK LII

EEN AVONTUUR TE KASJGAR

— Waarheen gaat de weg? vroeg Nakoff die hem als gids door een groot gedeelte van Azië moest voeren.

— Naar Koeladja, Ak-su en Kasjgar, klonk het antwoord.

— Ja, dat zijn drie namen, die mij hoegenaamd niets zeggen!

— Het zijn steden van Dsjoengarije.

— Zoo maar, maar nu weet ik nog niets meer... Wat is dat voor een land?

En van den gids ontving de Rus nagenoeg de volgende inlichtingen.

Dsjoengarije is gelegen in het Westen van Midden-Azië en behoort ook nog tot het Chineesche rijk.

Het wordt bewoond door de Dsjoengaren, die hun naam ontleenen aan de woorden «Dsjoen», hetwelk linker beteekent, en «gar» dat hand beduidt.

Zij werden zoo genoemd, omdat ze den linker vleugel van het Mongoolsch woord «Oirat», dat verbanderen wil zeggen.

Het is onder dien naam dat ze door de zendelingen van Jezuïten in Europa werden bekend gemaakt.

Galdan of Boschotkoe Khan wilde in de tweede helft der 17e eeuw het voetspoor drukken van den beroemden Dsjengis-Khan en zich van geheel Mongolië en Middel-Azië meester maken.

Zelfs lag het in zijne bedoeling tot in China door te dringen.

Hier echter vond hij bij de Mandjoeërs dappere verdedigers van hun gebied.

Verscheidene malen werd Galdan verslagen en zijne opvolgers ondergingen hetzelfde lot.

De Chineezen drongen tot in Middel-Azië door, waar zij niet alleen Dsjoengarije, maar ook klein Boekharije en Oost-Turkestan, met de hoofdsteden Jarkand en Kasjgar innamen en bleven behouden.

Die landen maakten te voren het rijk der Dsjoengaren uit, dat zich dan van den Kwenlun tot aan het Altaï- en Tannoegebergte en

van het meer Balhash tot aan de bronnen van de Selenga uitstrekte.

Er wordt beweerd dat de Chineezen, in den laatsten krijg dien zij tusschen 1756 en 1759 met de Dsjoengaren hebben gevoerd, meer dan een millioen menschen hebben omgebracht.

Een overschot van 20,000 man vluchtte in 1758 naar Siberië en voegde er zich bij de Kalmakken der Wolga-oevers.

In 1770 keerden zij echter grootendeels terug, daar zij liever in hun vaderland door de Chineezen verdrukt werden, dan elders, als bannelingen, het Russisch juk te moeten dragen.

Zij werden door de Chineezen als slaven behandeld en moesten als landbouwers druk arbeiden ten voordeele hunner meesters.

Zoo verdween het zelfstandig volksbestaan der Dsjoengaren heel en al.

De Chineezen noemden het nieuwe wingewest Sin-kiang, dat Westland beteekent, en verdeelden het in twee groote provinciën.

De eerste werd Thian Sjou Pelou of noordelijke en de andere Thian-Sjou Nanloe of zuidelijke provincie geheeten. De eerste is het eigenlijk Dsjoengarenland, de tweede maakt Turkestan uit.

Dsjoengarije wordt ook soms Ili genoemd naar de groote rivier die het land doorloopt.

Dsjoengarije vormt eene inzinking tusschen het zeer hooge Tsou-Sjougebergte in het Zuiden en den eveneens hoogen Altai in het Noorden.

Het bestaat uit een van het Oosten naar het Westen hellend uitgestrekt bergvlak, waarover tal van bergketenen in dezelfde richting loopen.

Diensvolgens maken de daartusschen gelegen dalen een zeer geschikten weg uit, maar tevens den eenigen weg, waarlangs de Mongoolsche benden uit Middel-Azië naar West-Azië en Europa konden doordringen.

Ook was het de natuurlijke weg voor het handelsverkeer tusschen het Chineesche en het Russische rijk.

De reeks der Russische steden aan de Irtysj is eene voortzetting der reeks, welke zich uitstrekt langs den voet van den Thian-Sjou.

Die reeksen wijzen sedert eeuwen den weg der karavanen aan.

Sedert 1759 hebben de Chineezen het uitgeplunderde land door krijgskoloniën van Mandjoe en elders en vooral van Chineesche ballingen bevolkt.

Zij hebben de wouden zorgvuldig herplant en benuttigden de zijstroomen van den Ili tot besproeiing.

Men verbouwt er rijst, wijn, tarwe, maïs, meloenen, perziken, abrikozen, peren, pruimen en grenaat-appelen.

Het land staat onder voogdij van den opperbevelhebber van het Westland, die in de hoofdstad Koelsdja verblijft.

't Is op de oostelijke grens van dit land dat de stad Kobdo, welke de vluchtelingen verlaten hadden, zich bevindt...

Zonder ongevallen, maar nergens bleven ze ook langer dan het volstrekt noodig was, deden de ruiters verschillende steden aan en bereikten dan ook zonder verontrust te worden, de stad Kasjgar.

Een groote afstand bevond zich nu tusschen hen en den mandarijn van Kobdo.

Ze mochten nu de zekerheid koesteren dat deze hen tot daar niet door zijne manschappen zou laten volgen.

Kasjgar is de vroegere hoofdstad van de Chineesche provincie Oost-Turkestan, de meest westlijke stad van het Chineesche rijk.

Zij is gelegen in eene zeer vruchtbare streek aan de Kisel-Soe.

De stad is omringd door een sterken leemen muur en bestaat uit een oud en een nieuw gedeelte.

Er zijn ongeveer 75,000 inwoners.

Men vindt er eene gevangenis, 17 medreezen, 70 scholen, karavansera's en een obelisk.

Deze laatste werd opgericht als gedenkteeken voor den aldaar in 1857 vermoorden Schlagintweit...

Eene straat van Kasjgar dient tot markthal.

Daarenboven zijn er bazars voor den verkoop van katoen en katoenen goederen.

Kasjgar is eene bergplaats voor den handel van Middel-Azië.

Er worden goud- en zilverdraad, gouden en zilveren voorwerpen, linnen, katoen, zijden stoffen en tapijten vervaardigd.

Reeds in 1070 moet deze stad bestaan hebben.

Zij werd in 1218 door de Mongolen veroverd, later door de Mandjoes, werd na den opstand de verblijfpaats van Jacoeb Beg en viel in 1877 weer ten deel aan de Chineezen.

Het was daar dat Nakoff een paar dagen wenschte te verblijven.

Hij wilde van die stad uit al de noodige maatregelen nemen, om de reis naar Europa ongehinderd te kunnen voortzetten.

Hij smeekte zijne gezellen zich niet te ver in de straten te wagen en de aandacht van de Kasjgaren zoo weinig mogelijk op hen te trekken.

— We zijn nog op Chineesch grondgebied, zoo sprak hij, en de minste onvoorzichtigheid zou ons duur kunnen te staan komen... We zijn nu reeds zoover, maar een tweede geval, als datgene met het koffertje zou ons de vrijheid en misschien ook wel het leven kunnen kosten...

Onze reizigers hadden een onderkomen gevonden in een karavansera of een karavaanhuis.

Het was een groot gebouw, waar ieder vreemdeling, die langs de stad moest komen, zijn intrek mocht nemen.

Het bestond uit een vierkant binnenplein, met eene bron en eene dubbele rij vertrekken daaromheen.

Kosteloos mag men er van deze vertrekken gebruik maken.

Het zijn echter naakte kamers, waar niet de minste huisraad in te vinden is, daar de reizigers, die er een kortstondig verblijf houden, al hun huisraad medebrengen.

Men had een paar dikke wollen tapijten op den grond gelegd en daarop moesten de vluchtelingen de noodige rust zoeken.

Ze hadden reeds ongemakkelijker legersteden op reis aangetroffen, en zulk bed schrikte hen dan ook niet af.

Maar 's anderdaags moesten ze de karavansera verlaten, om elders een morgenmaal te zoeken, daar er in hunne verblijfplaats niets anders te bekomen was dan het water der bron.

Alvorens ze op zoek gingen naar voedsel, ried Nakoff hen nog de meeste voorzichtigheid aan.

Allen waren vast van plan deze laatste geen enkel oogenblik te verlaten, zoo omzichtig te wezen als kon iederen stond een kozak van den dronken generaal uit de lucht komen vallen.

Vooral Mol, die met zijn koffertje zooveel last had berokkend aan zijne gezellen, beloofde plechtig, inwendig en aan zich zelf, dubbel uit zijne oogen te kijken en geen vin te verroeren.

Er komen echter in het leven oogenblikken, dat de vurigste beloften geen stand kunnen houden, dat men met den besten wil van de wereld niet in staat is zich zelf te bedwingen, wat het ook kosten moge, hoe zwaar ook de gevolgen kunnen wezen.

Zulk oogenblik was er voor Mol te Kasjgar gespaard geworden.

Onze reizigers spoedden zich voort in de zoogenoemde straten — die echter slijkerige grachten mochten heeten, waarin allerlei vuil opgestapeld lag — en vonden een soort winkel, waar ze een kop thee en eenig voedsel konden bekomen.

Haastig werd dat mager ontbijt verorberd en met veel spoed keerden de vluchtelingen terug naar de karavansera.

Een dag en een nacht zouden er nog moeten verloopen eer ze zouden kunnen verder reizen.

Wat zouden ze doen om den tijd te dooden?

Een dag in dat vertrek doorbrengen, dat wel danig geleek op de cel eener gevangenis, zou eene afmattende verveling medebrengen.

Ge moet de plaatsen schouwen, zegt het spreekwoord, waar de plagen vallen.

Dat is spoediger gezegd, dan gedaan.

Als ge die plaatsen kent, dan hebt ge niet meer dan ge verdient, als ge er toch heengaat en eene plaag op den hals krijgt.

Maar, over 't algemeen laat het toeval de plagen vallen en de mensch weet niet waar het tot deze oefening zal overgaan.

Hoe kan hij dan die plaatsen schouwen?

En 't gebeurt dikwerf dat het noodlot, dat steeds met de menschen den draak steekt, immer met cynischen spot de tweebeenigen beet neemt, iemand eene plaats doet ontvluchten, omdat hij vreest er door eene plaag getroffen te worden, om hem naar een andere plaats te leiden, waar juist de plagen aan 't vallen zijn.

Heel het leven door ondervindt men dat!

En Mol zou het eveneens ondervinden.

Hij was de voorzichtigste geweest van al de reizigers, hij had besloten geen voet te wijken van het rechte pad der omzichtigheid, en juist daarom zou hij het slachtoffer wezen van eene plaag, die de reis der gezellen weer gevoelig zou vertragen.

In de karavansera was een troep inlanders aangekomen, die er voor verscheidene dagen hun intrek hadden genomen, en er dan ook tot hunne dagelijksche bezigheden overgingen.

Onderscheidene mannen en vrouwen van die groep hielden zich bezig met het weven van stoffen, uit schitterende kleuren, goud en zilver samengesteld.

Ze hadden groote gestellen, waarop ze langzaam maar met veel kunst de stoffen samenstelden.

De reizigers, om den tijd te dooden, besloten naar dien arbeid te gaan zien.

Allen verlieten hun verblijf, behalve Mol, die tot zich zelf zei :

— Laat u niet nutteloos zien, Mol... Ge moet doen vergeten, dat ge 't koffertje van den generaal hebt gepikt en uwe gezellen veel last hebt berokkend... Blijf uit de oogen van de menschen, want als er iets gebeurt, zult gij de schuldige heeten.

En Mol bleef in den diepsten hoek van het vertrek zitten droomen.

Hij dacht na, beelden van vervlogen avonturen rezen voor zijn geest op, met eene snelle afwisseling, als woonde hij eene cinema voorstelling bij, waar op het doek een gedeelte van zijn eigen levensgeschiedenis werd vertoond.

Nu en dan sloot hij de oogen, als waren er beelden die hij liever niet wenschte te zien.

Eerst vielen zijne oogschelen nu en dan, met kortere tusschenpoozen dicht, om zich na eenigen tijd heel en al te sluiten.

Sliep hij ?

Eigenlijk niet... Hij bevond zich in dien toestand, die den slaap voorafgaat, wanneer men als bedwelmd is, maar toch schijnt te hooren en te zien zelfs.

Bij het minste gerucht, de minste beweging rond ons, worden we dan uit die loomheid opgeschrikt en zijn weer goed wakker.

Maar, we weten dan niet al te best wat we doen, we hebben eenige seconden noodig eer we ons rekenschap hebben gegeven van onzen wezenlijken toestand, eer we zien waar we ons bevinden.

Mol was in een hoek van het vertrek op eene tapijt gezeten, met den rug tegen den wand geleund, en het hoofd naar de borst gebogen, was hij tegen die loomheid dus aan 't kampen, om er weldra door overmeesterd te worden.

Plotseling werd hij uit die verdooving gerukt en zette een paar verdwaasde kijkers op.

Naast hem zat eene Chineesche vrouw geknield en liet hare handen over zijn lichaam glijden.

Wat er plaats had, wat dit schepsel van plan was, daaraan had hij den tijd niet te denken.

Hij begreep echter dat hij in gevaar verkeerde.

Hij greep de vrouw vast bij de schouders, en wierp haar op den grond.

Zij verweerde zich dapper en stootte schrille hulpkreten uit...

Mol hield haar tegen den grond gedrukt.

Een viertal Chineezen kwamen het vertrek binnengestormd.

Zij wierpen zich op Mol en trokken en sleurden hem, zoodat hij achterover op den grond tuimelde, na de vrouw te hebben losgelaten.

Deze ijlde het vertrek uit, luide kreten slakend en veel misbaar makend.

Zij vervoegde de andere leden van haren stam, die rustig hunne stoffen weefden, en stelde hen met eenige woorden op de hoogte van hetgeen er gebeurd was.

Haastig lieten de mannen hunne getouwen los en liepen naar het vertrek, dat door onze vluchtelingen tot verblijf was gekozen geworden.

Zoodra Nakoff bemerkte dat ze daar binnentraden, sprak hij :

— Bij ons!... Wat nu weer?...

— Waar is Mol? vroeg de Rosse.

— Hij is in het vertrek gebleven.

— Op een loopje dan.

En de Rosse, gevolgd door Janneken, Daks en Victoire liepen de Chineezen na.

Degene die de vrouw uit de handen van Mol hadden verlost, hadden dezen met slagen overladen en hem daarna gebonden.

De jongen kon niet de minste beweging meer doen.

Zij hadden hem met vier man opgetild en wilden hem buiten het vertrek dragen, op het oogenblik dat Janneken, Daks en de Rosse er binnen traden.

— Ja maar, neen, zoo niet! riep deze laatste...

Hij sprong op een der Chineezen en diende hem een slag met de vuist onder de kin toe, zoodat de zoon van het Hemelsch rijk een gehuil als van een wild dier aanhief, Mol losliet en wegvluchtte.

Daks had een andere der gele burgers vastgegrepen, en hem bij den nek vasthoudend, een paar malen met het hoofd tegen den muur geknotst, zoodat de man dacht dat de hersenen onder zijn schedel dooreen geschud waren en hij met een pijnlijken kreet ineenzakte.

De Chineezen die nu talrijk in het vertrek aanwezig waren lieten hunne makkers niet mishandelen.

Ze drongen vooruit en wierpen zich op de blanken.

Een verwoed gevecht ontstond.

Gelukkiglijk waren de gele mannen niet gewapend en waren het alleen handen en voeten die aan den krijg deelnamen,, de noodige kracht bijzetten, want zoolang de Chineezen met geene messen voor den dag kwamen, zouden de blanken geen gebruik maken van hunne revolvers.

Dat was hun ook ten strengste opgelegd geworden door Nakoff, als zij het bannelingsoord hadden verlaten en zij wisten dat het noodig was dien raad ten stipste te volgen.

Er moest vermeden worden dat ze door de vreemde overheden der streken, langswaar ze moesten reizen, konden gevangen gehouden worden wegens gebruik van vuurwapens.

Eene strenge straf zou hen dan wachten en een oponthoud veroorzaken, dat gansch de onderneming zou kunnen doen mislukken.

Zoo had Nakoff gesproken en de blanken hielden dan ook hunne revolvers buiten spel.

Slechts in den grootsten nood zouden ze er gebruik van maken...

Er werd dapper gevochten van beide kanten.

Hier werd met vuisten op de hoofden getrommeld en op de borsten gebeukt.

Daar werd een neus verpletterd, zoodat het bloed wegstraalde, of een oog getroffen, dat opzwol en des anderdaags mooi zou gekleurd wezen.

Ginder werd een arm omgewrongen of een been uiteen gestampt.

Hier weer rolden een blanke en een gele, die malkaar als het ware omarmd hadden, over den grond.

De vluchtelingen vochten als leeuwen, en Victoire niet minder dan hare gezellen.

Maar, de overmacht zou zegevieren, de blanken gingen het onderspit delven.

Een Chinees had Victoire vastgegrepen in de lenden, en terwijl zij hem een hevigen slag op het hoofd toediende, beet de kerel haar in den schouder.

Met de eene hand, die zij nog vrij had, greep zij haren revolver, en ze plaatste den loop op den kop van den gelen deugniet...

Deze liet haar los.

Op dit oogenblik kwamen Nakoff en de drie andere Russen in het vertrek.

Zij hadden met een oogslag bemerkt hoe het slagveld er uit zag, hoe de strijd op die enkele stonden had gewoed.

Zij bemerkten echter ook dat hunne gezellen gingen verslagen worden.

— Het kan niet anders, kreet Nakoff... Het is noodig!... Valt aan!...

En met zijne drie gezellen vloog hij op de Chineezen toe.

Nu was de kamp dra beslecht.

Die hulp gaf de andere blanken nieuwen moed en deed de Chineezen door de vrees aangrijpen.

Een paar oogenblikken later vluchtten al de Gelen uit het vertrek...

Nu eerst dacht men er aan Mol van zijne boeien te bevrijden.

Knarstandend, omdat hij zijne vrienden geene hulp had kunnen bieden, daar beweegloos had moeten blijven liggen, had hij den strijd moeten aankijken.

— Gij zijt het weeral! kreet Nakoff.

De tranen stonden Mol in de oogen.

Het waren tranen van woede, want hij was woedend dat hij weer aanleiding had gegeven tot dat betreurenswaardig voorval.

Maar 't was zijne schuld toch niet.

— Ja, ik ben het weeral... Maar ik kan er toch niet aandoen, dat het noodlot zoodanig op mij verbitterd is, dat het steeds mij als slachtoffer uitkiest.

— Al woorden, zei Nakoff norsch... Zeg ons maar liever wat er gebeurd is.

— Als ik het maar wist.

— Hoe, ge weet het niet?... Waarom hebben de Chineezen u vastgebonden?

— Omdat ik eene Chineesche vrouw wat onzacht heb behandeld.

Nakoff stak de armen in de hoogte en op echt weeklagenden toon riep hij uit :

— Weer wat nieuws!

— Gij zoudt het ook gedaan hebben.

— Ik?... En, waarom?

— Laat mij het u in een paar woorden nader verklaren, en ge zult begrijpen dat ik niet anders handelen kon, Mijnheer Nakoff.

Ik had besloten mij niet te laten zien, om niet te worden opgemerkt en geene aanleiding te geven tot onaangenaamheden voor de gezellen.

Ik heb ongelijk gehad.

Ik had me hier in het vertrek neergezet en was stillekens in slaap gedompeld.

Eensklaps voel ik mij door iemand aanraken.

Ik open de oogen en bemerk eene vrouw, die met beide handen over mijn lichaam strijkt.

Ze was wellicht aan 't onderzoeken of ik niet het een of ander bij me had, dat het medenemen waard was.

Wat zoudt gij gedaan hebben, als ge plots uit den slaap opgeschrikt, zooiets zoudt gezien hebben?

Ik heb het wijf vastgegrepen en op den grond geworpen.

Zij heeft zich verweerd als een schorpioen, geslagen, gestampt, gebeten en met hare nagels gewerkt als een bezetene!

En ze keelde als een zwijn dat den hals wordt afgesneden!

Toen zijn er nog een viertal van die gele aartsdeugnieten binnen komen springen.

Ze hebben het schepsel verlost en, na mij eene goede ranseling te hebben toegediend, mij gekoord en gebonden.

Het overige weet ge.

Het is dus, zooals gij daareven hebt gezegd, weeral mijn schuld, maar 't is toch tegen mijn wil en dank geweest.

— Inderdaad, zei Nakoff, maar ik geloof dat de gevolgen niet zullen uitblijven en wij morgen hier niet zullen wegkomen.

En geraakt er een bode van den gouverneur van Kobdo tot hier, dan zullen we 't duur betalen.

Deze woorden waren nog niet koud of er traden eenige slecht gekleede Chineezen binnen, die wellicht tot de bezettting van Kasjgar behoorden of tot den politiedienst.

Zij waren vergezeld van de Chineesche vrouw, die Mol had willen bestelen.

De aanvoerder der gelen wisselde een paar woorden met het wijf.

Zij duidde Mol aan.

De Chineezen omringden dezen laatste.

Mol wierp een paar van de kerels, die het dichtst bij hem stonden, van zich af en wilde naar den uitgang stappen.

De anderen grepen hem vast.

De knecht van Steadily wilde zich verdedigen, maar Nakoff trad op hem toe en belette het hem.

— Neen, zei hij, doe geene nuttelooze moeite. Het zou alleen dienen om uwe zaak slechter te maken. Laat u zonder tegenstribbelen medeleiden. Wij zullen er voor zorgen, dat ge niet te lang in hunne handen blijvet.

— Ik zal medegaan, sprak Mol, doch op eene voorwaarde : dat ge mij aan mijn lot overlaat, als ik morgen vroeg, wanneer het uur van vertrekken geslagen is, mij niet op vrije voeten bevind.

— Dat ziet ge van hier, kreet de Rosse. Zonder u verlaten we dat verwenschte nest niet!

— Goed gesproken, beaamde Daks.

— Ga mede met die mannen en ik beloof u dat ge morgen vroeg met ons zult kunnen vertrekken, sprak Nakoff.

— Vooruit dan maar, zei Mol... Het staat geschreven dat ze mij overal waar ik nog komen zal, in de gevangenis zullen steken.

En hij volgde de politiedienaars.

— Wat nu gedaan? vroeg Daks, als Mol was weggeleid geworden.

— Dat zal ik straks weten te zeggen, als het mij bekend zal wezen, wat ze van plan zijn met Mol te doen.

Blijft allen rustig hier en verroer geen lid als er van die gele duivels mochten komen, om u te tergen.

Ik zal er voor zorgen, dat ge uw middagmaal hier kunt nuttigen.

Ik ga op inlichtingen uit.

Hij verliet de karavansera en begaf zich naar de woning van den aanvoerder der politie, die tevens gouverneur was van Kasjgar.

Hij deed zich bij den Chineeschen ambtenaar aandienen als overste der Russische politie en werd onmiddellijk ontvangen.

Niet met nederige buigingen, zooals men gewoonlijk een chineeschen gouverneur nadert, maar het hoofd trotsch opgeheven en met fieren stap trad Nakoff in het verblijf van den overste.

Op ruwen toon vroeg hij :

— Waarom heeft men een mijner mannen aangehouden?

Ik verlang dat onmiddellijk te weten!

De Chinees keek den vrijpostigen man met doordringende oogjes aan.

— Ik weet het niet, zei hij na eene korte poos, die hem had laten overwegen of hij den vreemdeling, die hem zoo ruw en vrijpostig het woord toerichtte, zou antwoorden of hem aan de deur doen werpen.

— Gij weet het niet! kreet Nakoff.

Zijt ge dan hier de overste der openbare macht niet, duizend bommen en granaten!

— Ja, die ben ik.

— En waarom weet ge dan niet, wat er hier in de stad omgaat?

Ik bemerk dat het bestuur hier in goede handen is!

De gouverneur was geheel uit zijn lood geslagen, wist niet wat antwoorden.

Nog nooit had hem iemand op dien barschen toon toegesproken.

Menschen, die steeds hunne evennaasten zien kruipen, staan geheel verbauwereerd als ze eens iemand aantreffen, die hun op hoogen toon durft te woord staan.

De verbazing van den Chinees duurde echter niet lang.

— Wie zijt gij, kreet hij, om mij zulke opmerkingen te durven maken!

— Ik vraag u, antwoordde Nakoff, waarom gij een mijner mannen hebt doen gevangen nemen?

Of moet ik dat te Peking bij den Russischen ambassadeur gaan vragen?

Zooals ge verkiest...

En hij trad naar de deur, als wilde hij het vertrek verlaten.

De gouverneur wist maar al te wel, dat men te Peking soms nog al raar omsprong met de ambtenaars uit verre gewesten, en meer dan een zijner confraters zonder pleegvormen was afgezet geworden, en nooit iemand, zelfs het slachtoffer niet geweten had waarom die maatregel was genomen geworden.

Hij bedacht zich een oogenblik en zei :

— Ik zal inlichtingen nemen.

Hij ontbood een dienaar, met wien hij eenige woorden sprak, en die zijnen meester een gansch verhaal wist op te disschen.

De knecht verwijderde zich en de gouverneur zei :

— Uw ondergeschikte heeft eene Chineesche vrouw erg mishandeld.

— Dat is eene leugen!

— Zij beweert het toch.

— Wij zullen daarover niet twisten... Wat is men van plan met mijn man te doen?

— Hij zal voor den rechter verschijnen.

— Wie is de rechter?

— Ik.

— Ha, zoo!...

Had ik dat geweten, dacht Nakoff, ik had een heel ander toontje aangeslagen.

Ik geloof dat ik het spel deerlijk heb verbruid en Mol's zaak zeer slecht staat.

Ik zal beproeven ze te verbeteren.

— Welke straf wacht mijn ondergeschikte, als hij schuldig wordt geoordeeld.

— Tien zweepslagen, veertien dagen opsluiting en eene boet van honderd frank.

— En als hij niet schuldig is.

— Dan zal de vrouw die straf ondergaan.

— Hij is vreemdeling en gij zult hem dus wel veroordeelen.

Nu kwam de gelegenheid voor den gouverneur, om zich over den ruwen toon waarop Nakoff hem had toegesproken en dien hij had moeten dulden, te wreken.

— Ik denk het wel.

— Gij weet dat op voorhand?

— Als de man niet schuldig was, zouden mijne lieden hem niet aangehouden hebben.

— Mol is er aan, dacht Nakoff... Wat nu begonnen?

En na eene korte wijl, zei hij :

— We moeten morgen vertrekken... Ge zult dus mijn man niet kunnen gevangen houden... En daar hij te paard moet rijden, zult ge hem ook uwe tien zweepslagen dienen te sparen.

— Als hij schuldig is, kan ik dat niet doen.

— Kunt ge 't gevang en de zweepslagen niet door eene boet vervangen?

De oogen van den gouverneur schitterden.

— Ik heb het zwak van den kerel geraakt, dacht de Rus.

Het was hem bekend, dat van al wat de ambtenaar voor zijne Regeering ontving, een groot gedeelte in zijne eigene kas overging.

Een hooge boet zou hem dus meer welkom zijn, dan gevang en zweep, die niets in zijne beurs brachten.

— Dat gaat niet, zei de gouverneur na eenige aarzeling.

— Recht op het doel af, besloot Nakoff, anders is toch alles verloren.

En na een oogenblik het stilzwijgen te hebben bewaard, als dacht hij diep na, zei hij :

— Ook niet als ik die zware boet hier onmiddellijk aan u betaal.

Dat was omkooperij.

Nakoff wist echter bij ondervinding dat de ambtenaars van die groote steden, daarin geene beenen vonden.

De gouverneur keek hem een stond aan.

Hij antwoordde niet oogenblikkelijk, omdat zijne waardigheid, versterkt door zijn zucht naar weerwraak, nog een korten strijd leverde met zijne groote geldzucht.

Maar deze laatste werd toch spoedig vaardig over alle andere gevoelens.

— Ik wil wel iets voor u doen, zoo sprak hij, omdat gij een Russische politieoverste zijt...

Maar, ge begrijpt dat ik ook rekenschap moet geven aan mijne overheid, en eene verklaring zal moeten vinden om het loslaten van den plichtige te verrechtvaardigen.

Misschien zou ik wel kunnen zeggen, dat ik eene zware borgstelling heb geëischt, om na de veroordeeling den man op vrije voeten te zetten, en met de straf te wachten tot hij weer te Kasjgar zou terugkeeren.

Wat denkt ge daarvan ?

— Ik heb er vrede mede.

— Blijft de borgstelling vast te stellen ?... Laat ons eens zien... Duizend frank ?

— Goed.

Nakoff haalde zijne brieventesch te voorschijn.

Als de gouverneur bemerkte dat de Rus er in toestemde dadelijk de gevraagde som uit te betalen, gevoelde de ambtenaar een hevige spijt geen hooger loon bepaald te hebben.

— Een oogenblik, sprak hij.

Wij moeten elkaar goed begrijpen.

Ik heb gezegd duizend frank en wilde er bijvoegen : voor de tien zweepslagen.

Nu hebben we nog de gevangenzetting.

Indien we daarvoor vijftien honderd frank vaststellen, dan schijnt me die som in geene deelen overdreven.

— Mij ook niet.

En Nakoff opende zijne brieventesch, om er de bankbriefjes uit te nemen.

Hij telde ze en legde ze in den schoot van den Chinees.

— Afgedaan... Wilt ge nu mijn man doen in vrijheid stellen ?

— Dat gaat niet.

— Wat zegt ge ?

En de Rus stak de hand uit naar het pakje bankbriefjes.

De gouverneur had echter die beweging bemerkt en greep het geld.

— Ik heb u gezegd, zoo sprak hij, dat het eene vrijstelling zou gelden, nadat ik het vonnis heb uitgesproken.

— Wanneer zal dat geschieden ?

— Morgen.

— Ik moet morgen vroeg vertrekken.

— Dezen namiddag kan ik als rechter zetelen, maar dat is dan bij uitzondering en het is hier de gewoonte...

Nakoff onderbrak hem :

— De uitzonderingen te betalen, zei hij.

De gouverneur glimlachte.

Als het op 't punt van geld bijeenscharrelen aankwam, kende hij geene waardigheid of geene schaamte meer.

— Juist, sprak hij.

— Hoeveel.

— Vijfhonderd frank.

— Hier zijn ze.

— Ik zal dadelijk uw man vóór mij doen verschijnen... Ook de aanklaagster en hare getuigen...

— In 't openbaar ?

— Natuurlijk... In mijne ontvangstzaal... Gij kunt de zitting bijwonen...

— Ik dank u.

— Het zal spoedig afgedaan zijn.

— Zooveel te beter.

De Chinees stond recht om zich te verwijderen.

Hij was reeds de deur genaderd, maar keerde op zijne stappen terug.

— Als ik uw man eens vrijsprak ? vroeg hij.

— Dat komt op hetzelfde neer.

— Toch niet... Dan is hij niet veroordeeld en hij moet niet terugkeeren, om zijne straf te ondergaan.

— Ik zie waar ge heen wilt, dacht de Rus.

Gij vindt tweeduizend frank niet genoeg en ge zoudt er nog een paar briefjes willen zien bijvoegen.

't Is misschien nog het beste toe te geven.

En tot den ambtenaar :

— Hebt ge me niet gezegd dat, als mijn ondergeschikte wordt vrijgesproken, de Chineesche vrouw de zweepslagen, de gevangenzetting en de boet voor haar deel krijgt ?

— Zoo luidt de wet.

— Spreek hem dan maar vrij.

Hij haalde weer zijne brieventesch te voorschijn en duwde den gouverneur een briefje van vijfhonderd frank in de hand.

De ambtenaar verwijderde zich.

Eenige oogenblikken later trad de knecht in het vertrek en plaatste vóór Nakoff een klein tafeltje, waarop thee en het noodige om te ontbijten te vinden was.

Een tiental minuten verliepen en toen kwam de dienaar den Rus verzoeken hem te volgen.

Hij leidde hem in eene kleine zaal, waar de gouverneur in plechtgewaad gezeten was.

Vóór hem stond de Chineesche vrouw, die Mol had doen ontwaken, en achter haar Mol in hoogst eigen persoon, tusschen twee politiedienaars.

Naast den rechter stonden twee andere mannen, die in de kleine stad wellicht insgelijks een hoog ambt bekleedden.

De rechter noodigde de vrouw uit te verhalen wat er gebeurd was.

Zij antwoordde met tranen in de stem :

— Ik wandelde langs de vertrekken van de karavansera, waar we verblijven, groote rechter, en dacht hier te Kasjgar, waar allen zich onder uwe prachtige regeering voor alle kwaad behoed achten, niets te duchten te hebben.

Plotseling sprong die man daar te voorschijn en sleurde mij met geweld in eene der woningen, waar hij mij in eene vreemde taal toesprak en mij mijne sieraden wilde ontnemen.

— Dat wijf liegt! kreet Nakoff.

De rechter keek hem met gestoorde blikken aan en zei op bevelenden toon :

— Zwijgen!...

En op een wenk van hem ging een der politiedienaars, die Mol mede bewaakte, naast den Rus plaats nemen.

— Vervolg, vrouw...

— Ik heb mij verdedigd, groote rechter, maar de man was sterker dan ik en wierp mij woest ten gronde en sloeg mij onbarmhartig.

Gelukkiglijk zijn mannen van mijne karavaan ter hulp gesneld en hebben mij uit de handen van den dief gehaald, die mij zonder hunne tusschenkomst, zou hebben vermoord.

— Heeft hij u iets ontnomen?

— Neen, groote rechter, hij heeft daartoe den tijd niet gehad.

Mol was gedurende het verhaal der vrouw zeer kalm gebleven.

Zijne kalmte was daaraan te danken, dat hij geen woord Chinees verstond.

— Spreekt gij Chinees? vroeg de rechter.

De andere beambte of dienaar, die naast den gouverneur had gestaan, trad vooruit, boog diep en sprak :

— Als het met de goedheid van uwe hoogheid overeenkomt, zal ik uwe grootheid durven bekend maken, dat de beschuldigde alleen eene vreemde taal begrijpt en spreekt.

— Welke taal?

— Eene taal uit het verre Westen, de taal der Franschen.

— Kent gij ze?

— Om uwe hoogheid te dienen.

— Zeg den man, dat hij verhale wat er in de karavansera is voorgevallen.

De taalman bracht aan Mol dit bevel over.

Onze reiziger begon zijn verhaal.

Hij legde uit hoe hij in het vertrek was gezeten op eene tapijt, tegen den muur geleund, en in 't slaap was gesukkeld.

En de taalman deelde den rechter mede, dat de beklaagde buiten het vertrek, op eene tapijt lag te slapen.

Daarna vertelde Mol hoe hij plots was ontwaakt en eene vrouw had bemerkt die hem wilde bestelen, daar ze reeds in zijne kleederen aan 't zoeken was.

En de Chineesche beambte bracht als volgt de woorden van Steadily's knecht over :

— De beschuldigde had zijne kleederen neergelegd in het vertrek, en als hij wakker werd, bemerkte hij dat eene vrouw zijn plunje had weggenomen, om het te stelen.

Dan deelde Mol mede, hoe hij het wijf had vastgegrepen, de andere Chineezen waren toegeschoten en hij eene hevige ranseling had opgeloopen en later was gevangen genomen.

En de taal man sprak :

— De beschuldigde heeft dan zijne kleederen vastgegrepen, maar andere mannen, vrienden der vrouw, hebben hem willen beletten haar het pak te ontnemen. Hij heeft deze mannen afgeranseld.

Nakoff vroeg het woord.

Hij was verontwaardigd, omdat de taalman zoo deerlijk de gezegden van Mol had verdraaid.

Gelukkiglijk was het in Mol's voordeel, maar het tegenovergestelde had ook kunnen waar geweest zijn, en wie weet hoe die zonderlinge overzetter dan den beschuldigde zou hebben bezwaard.

En zeggen dat ettelijke jaren geleden in België die Chineesche toestand heerschte.

De rechters kenden toen meestal geen Vlaamsch en als een Vlaming terecht stond, gebeurde geheel de rechtspleging in de Fransche taal, de ondervraging geschiedde met een taalman en de verdediger moest in het Fransch pleiten.

En meerdere Vlamingen werden veroordeeld, zonder dat ze begrepen hadden wat er voor het gerecht in hun nadeel of hun voor-

deel was gezegd geworden, zonder te weten wat hun eigen advokaat had ingebracht om hen wit te wasschen. zonder dat ze hadden kunnen verstaan welke straf de rechtbank had uitgesproken!

Gelukkiglijk heeft die Chineesche behandeling bijna geheel opgehouden te bestaan en zal ze weldra geheel verdwijnen, dank zij het onverpoosd werken der vlaamsche leiders, der voormannen van de Vlaamsche beweging...

Nakoff vroeg dus het woord, om te zeggen wat de taalman niet had overgebracht wat Mol had verklaard.

De rechter schudde echter ontkennend met het hoofd en zei :

— Ik verlang niets meer te weten, ik heb reeds genoeg over de zaak vernomen.

Hij bleef eenige oogenblikken in gedachten verdiept, de blikken op zijne handen gevestigd, die in zijn schoot tegen malkaar rustten.

Eindelijk loosde hij een diepen zucht en rechtstaande sprak hij :

— Ik heb gewikt en gewogen en klaar gezien in de zaak die mij thans bezig houdt.

Namens den Zoon des Hemels, onzen aller heer en meester, verklaar ik dat de man die hier vóór mij staat niets heeft misdreven, dat hem als een misdaad kan aangerekend worden.

Hij ga in vrede...

Dienaars, neemt deze vrouw gevangen.

Zij heeft gelogen en valschelijk beschuldigd.

Er zullen haar onmiddellijk twintig zweepslagen worden toegediend en...

Een der beambten, die naast den rechter stond, fluisterde dezen in het oor :

— Tien zweepslagen is de straf.

De gouverneur wendde zich verbolgen tot den dienaar en kreet :

— Een rechter van China bedriegt zich nooit!

Ik herhaal dus en zeg, dat haar twintig zweepslagen zullen worden toegediend en zij veertien dagen in de gevangenis zal doorbrengen.

Aan de schatkist zal zij vijfhonderd frank betalen.

De rechter verliet statig de gerechtszaal.

Mol verwijderde zich met Nakoff, terwijl de politiedienaars de vrouw vastgrepen en ondanks haar tegenweer en gehuil medesleurden.

— Ge hebt het recht, zoo wendde een der dienaars zich tot Mol, het toedienen der zweepslagen bij te wonen.

— Neen, zei Nakoff. Ik ben er overtuigd van dat ze met volle kracht op den rug der heks zullen neerkomen.

En tot Mol :

— Laat ons spoedig maken, dat we hier wegkomen. De rechter mocht wel eens van zienswijze veranderen!...

En zij verlieten het paleis van den gouverneur.

Toen zij terug in de karavansera traden en de vluchtelingen Mol bemerkten, steeg een welgemeend hoera op.

— Hij is vrijgesproken, zei Nakoff.

Daks keek den Rus vol bewondering aan.

— Hoe hebt ge dat nu weer gedaan gekregen? vroeg hij.

In korte woorden deelde Nakoff hem mede, hoe hij het aan boord had gelegd om Mol op vrije voeten te doen stellen.

— 't Is overheerlijk! riep Daks. 't Is weer een meesterstuk!

En hij dacht :

— Wat is Sherlock Holmes een klein kind, vergeleken bij dien meester in het vak.

Als ik niét zoo oud begon te worden en niet naar eene zuurverdiende rust snakte, ik zou niet meer wachten een Sherlock Holmes, maar wel een Nakoff te worden!

Deze laatste riep uit :

— Ik ben een ezel!

Allen keken hem verbaasd aan.

Niemand van al de aanwezigen, die allen den Rus hoog schatten en bewonderden, kon eenig verband tusschen hun gezel en dat viervoetig dier bespeuren.

— Ja, ik ben een ezel, herhaalde Nakoff... Ik heb vergeten voor uw middagmaal te zorgen... Het is onvergeeflijk.

— Vergeten is menschelijk, sprak Daks vergoelijkend. Wie nooit iets vergeten heeft, werpe u den eersten steen. Wie zou er aan een middagmaal denken, als hij een werk heeft af te doen, zooals gij er een hebt klaar gesponnen om Mol te doen vrijspreken!

— Een man met een paar gezonde hersenen, zei Nakoff, vergeet nooit iets... Ik ga die domme vergetelheid herstellen.

En hij verliet haastig de karavansera.

HOOFDSTUK LIII

DE LOTGEVALLEN VAN PIL

Toen de Chineezen in de karavansera vernamen, dat de vrouw van hunne groep, die eene klacht tegen den blanke had ingediend, zelf veroordeeld was, en na twintig zweepslagen te hebben ontvangen, in de gevangenis van pijn en woede aan 't huilen was, gaven zij luide hunne verontwaardiging lucht.

Als 't waar is dat iemands ooren tuiten, als er kwaad van hem verteld wordt, en als zulks ook in China het geval is, dan zullen de ooren van den rechter wel gefloten hebben!

Maar, daarbij bleef het.

De straf had heilzaam gewerkt en niet een der Chineesche wevers dorst zich nog in de nabijheid van het vertrek onzer vluchtelingen wagen.

De laatsten brachten rustig den dag door, sliepen des nachts op hunne beide ooren, dan op het rechter en dan op het linker oor, want die zegswijze zou kunnen doen veronderstellen dat ze op hunne beide ooren te gelijk sliepen, en dat zou zelf de Rosse, die gymnaste was geweest, niet kunnen gedaan gekregen hebben...

Des anderdaags, in den morgen, werden paarden voorgebracht, krachtige ponneys, die snel voortstappen en met gemak zware lasten kunnen dragen.

De reizigers begaven zich naar Kaboel, de hoofdstad van Afghanistan, waar ze zonder ongevallen, na talrijke oponthouden om rust te nemen, des avonds aanlandden.

Afghanistan, zoo zegt Winkler Prins, is het Dragiana of Ariana der ouden.

Het wordt door de inboorlingen kortweg Oerlajat, dat stamland beteekent, of Kaboelistan geheeten.

Het is ten Oosten van Indië en ten Zuiden van Perzië gelegen.

Het land telt ongeveer vier millioen en half inwoners, die grootendeels tot de Iraniers behooren.

Zij bestaat uit een aantal volken, verbonden door den Islam en de politieke gebeurtenissen van de XVIIIe eeuw.

De Afghanen zijn volgens hun eigen overleveringen afkomstig uit Syrië.

Zij zijn groot en slank, hebben zwart haar en meestal eene lichte huidskleur.

De huizen zijn uit baksteen gebouwd, hebben geene verdieping en een plat dak.

Tafels en stoelen zijn er in de woonvertrekken niet te zien.

De zwervende stammen wonen er in tenten, waarvan de bodem met dik vilt en wol is bedekt.

De vrouwen worden er meer geacht dan in de westelijke Mohammedaansche landen.

De Afghaan is volhardend en onverschrokken.

Hij is een geboren soldaat, moedig in het gevecht, maar laat zich spoedig ontmoedigen.

Voor het overige is hij verraderlijk, trouweloos en wraakzuchtig.

Er wonen ook Tadsjik in Afghanistan.

Deze zijn geene Afghanen. Het zijn landbouwers en in de steden handelswerklieden.

Vermoedelijk zijn zij de oorspronkelijke bewoners; zij gelijken uiterlijk op de Afghanen.

Ook hebt ge er de Kischbasjes, die als kooplieden, geneesheeren en schrijvers bekend staan.

De Hindoes zijn over het geheele land als geldwisselaars en groothandelaars verspreid.

Aan laatstgenoemde drie volken heeft Afghanistan alles, wat het aan rijkdom bezit, wat zijnen vooruitgang betreft, te danken.

Ook vindt men er de Dsjat, die er leven als boerenarbeiders, barbiers en muzikanten, en de Hazara, die een bepaald Mongoolsch type hebben, en de Aimak.

In de berglanden en aan de Hilmend, eene groote rivier die ter besproeing van het land benuttigd wordt, wonen Beloetsjen.

Landbouw en veeteelt zijn de hoofdmiddelen van bestaan.

Tarwe is het voornaamste voedsel.

Men verbouwt er gerst, linzen, en in de heete streken rijst, suikerriet, katoen, tabak en dadels; in de koelere : abrikozen, peren, appels, walnoten en druiven welke laatste inheemsch zijn.

In de lagere landen oogst men tweemaal per jaar.